

5. Экономов И.С. Принципы формирования малоэтажных жилых объектов на воде: дис. ... канд. архитектуры: 05.23.21/ И.С. Экономов.— М., 2010. — 231с.
6. Комплекс Золоче. Офіційний сайт. - Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://zoloche.ua/salecat/doma-na-dnepre.html>.
7. h2go. Офіційний сайт. — Електронний ресурс. — Режим доступу: <http://h2go.com.ua/>.

Аннотация

Проанализирован потенциал плавучих оснований с точки зрения целесообразности их использования для размещения структурных элементов поселений в акваториях украинских водохранилищ.

Ключевые слова: плавучие основания, понтоны, аквапоселения.

Abstract

The potential of floating bases in terms of their usefulness for placing structural elements of the settlements in the waters Ukrainian reservoirs analyzed.

Keywords: floating bases, pontoons, aquasettlement.

УДК 711.121-417

Шебек Н. М.

доктор архітектури, професор,

Київський національний університет будівництва і архітектури

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ УРБАНІЗАЦІЇ АКВАТОРІЙ

Анотація: розглянуто прогресивні підходи до проектування плавучих поселень.

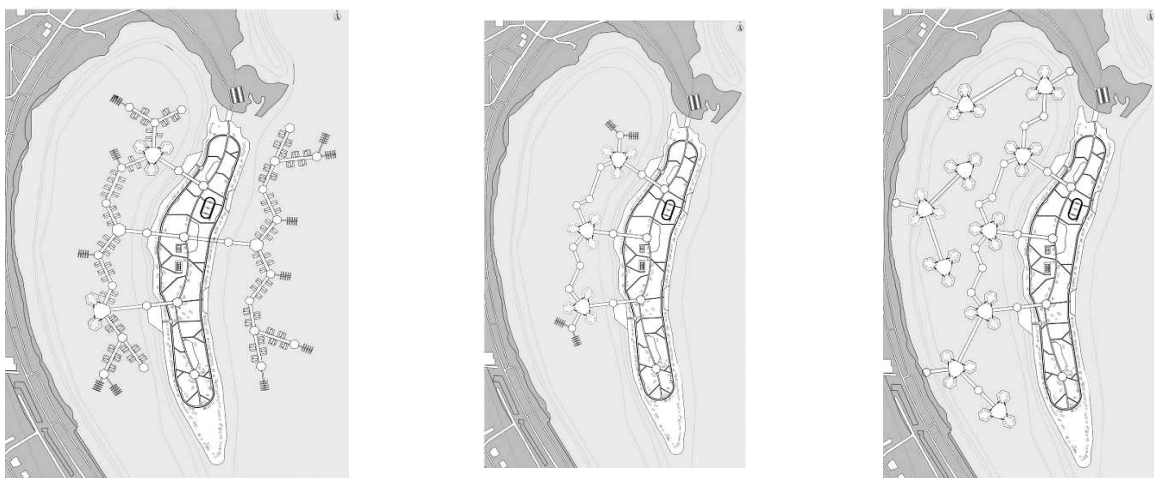
Ключові слова: водні об'єкти, урбанізація акваторій, аквапоселення.

Поверхневі води морів, річок, озер, водосховищ, ставків, каналів українське законодавство відносить до категорії уразливих природних об'єктів, що потребують раціонального використання та охорони від забруднення, засмічення та вичерпання [1]. Для більшості українців взаємодія з водними ресурсами обмежується задоволенням питних і господарсько-побутових потреб. Для державного та місцевих бюджетів водні об'єкти є статтею поточних витрат, які не обіцяють жодних дивідендів. Разом з тим, у разі науково обґрунтованого заселення поверхневих вод людиною, акваторії можуть перетворитися на привабливі об'єкти інвестицій, спроможні не тільки до самовідтворення, але й здатні допомогти у задоволенні деяких нагальних

потреб суспільства, які не мають очевидного відношення до використання водних ресурсів.

Інноваційні технології урбанізації можна застосовувати на тих ділянках акваторій, які не віднесені до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, там де плавучі об'єкти не перешкоджатимуть судноплавству, рибному господарству та іншим видам використання водних об'єктів у встановленому законодавством порядку. Серед типових місць можливого розташування аквапоселень можна виділити: затоки великих рік у межах поселень та між населеними пунктами, акваторії водосховищ, морських заток і лиманів.

Досвід Нідерландів, Данії, Великобританії, США та деяких інших країн свідчить, що великі акваторії в межах міст цілком доречно розглядати як резервні території під житлову забудову для постійного [5] або тимчасового проживання [3], під виробничі функції [4], навіть під кладовища [2]. Випускна кваліфікаційна робота бакалавра К. Новосад демонструє варіативність прийомів організації акваторіального архітектурного середовища (рис. 1). Застосування уніфікованих плавучих модулів дозволяє гнучко реагувати на зміну цільової аудиторії та коливання попиту на споруди на понтонах у різні пори року. Влітку такі об'єкти можуть виконувати роль рекреаційно-розважальних комплексів, плавучих баз відпочинку та дачних містечок, тимчасових фестивальних поселень. У період міжсезоння плавучі об'єкти можна здавати в оренду під офіси, перетворювати на коворкінг-центри та готелі, використовувати як експозиційні та просвітницькі майданчики. Взимку ж, коли затоку скує крига, вони можуть бути перепрофільованими на роздягальні поблизу природних ковзанок з усім комплексом обслуговуючих приміщень, тематичні заклади харчування або центри спілкування за інтересами.

*Рис. 1. Проект бази відпочинку в затоці Наталка в м. Києві.
Виконала ст. Новосад К., кер.: проф. Шебек Н. М., ас. Чернятевич Н. Г.*

Ділянки рік між населеними пунктами традиційно приваблюють відпочиваючих. Створення мережі плавучих рекреаційних комплексів з відповідно облаштованими місцями стоянок та пунктів технічного обслуговування з одного боку забезпечить бажаний рівень комфорту для споживачів, а з іншого – захистить прибережні території від надмірного рекреаційного навантаження (рис. 2).

Рис. 2. Проект бази відпочинку поблизу с. Проців Київської області. Виконала студентка Бреус А., керівники: проф. Шебек Н. М., ас. Чернятевич Н. Г.

Керована урбанізація великих водосховищ здатна не тільки допомогти подолати деякі екологічні проблеми, але й сприятиме розвитку агровиробництва. Наприклад, у концептуальному проекті О. Царенко основним господарчим профілем понтонного поселення в акваторії Каховського водосховища є бджільництво – одна з найдавніших галузей сільського господарства, розвинена на цій території до її затоплення (рис. 3). Було запропоновано розташувати бджолині сім'ї на понтонах і використовувати пересувні плавучі пасіки для запилення рослин з різними строками цвітіння, які зростають у полях і садах на відстані біля 6 км від урізу води. Ця інновація дозволить збільшити продуктивність бджолиних ферм та урізноманітнити види виробленого ними меду. Після закінчення медозбору пасіки мають транспортуватися до віддалених від берега і, завдяки цьому, захищених від пилу місць для викачування і розфасовки меду.

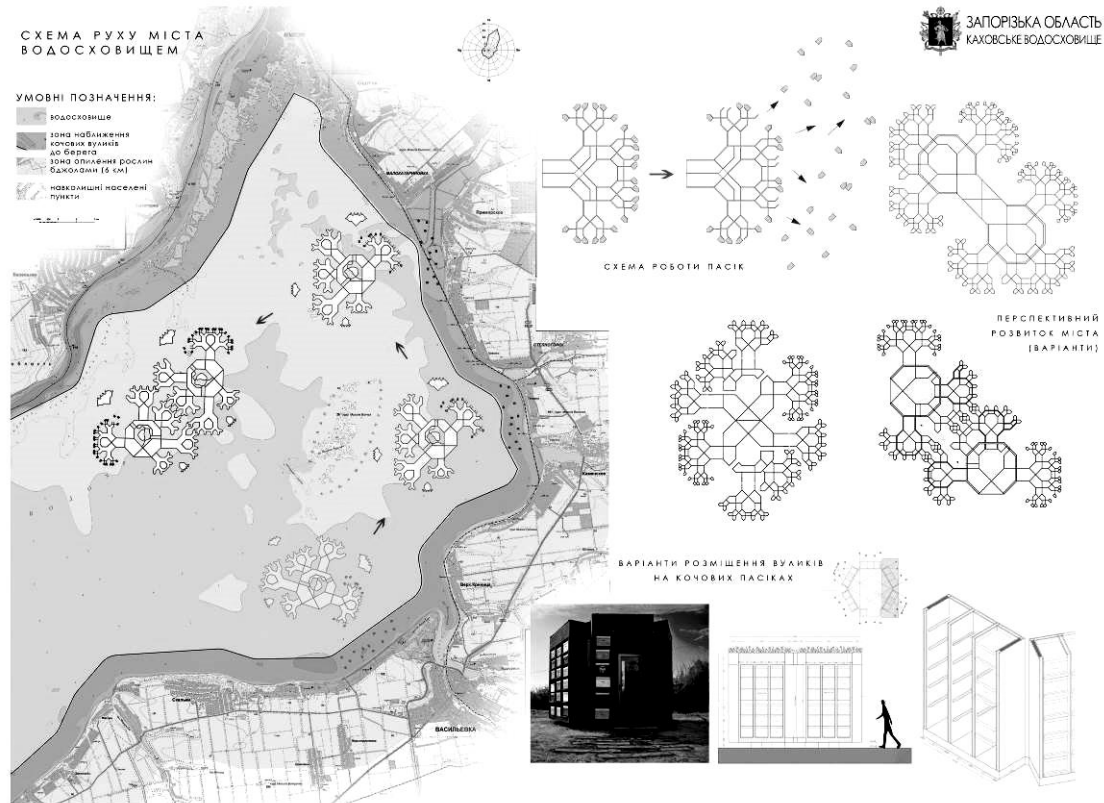

Рис. 3. Проект поселення бджолярів у Каховському водосховищі. Виконала ст. Царенко О., кер.: проф. Шебек Н. М., доц. Зінов'єва О. С., доц. Щурова В. А.

Питання порятунку басейнів річок від засмічення варто розглядати у контексті загальної проблеми утилізації сміття. Своєрідними санітарами водойм можуть стати понтонні поселення, основним господарським профілем яких буде збирання та вторинна переробка непотребу, що накопичується на дні та на узбережжях водних об'єктів і на території прилеглих до них поселень, як це запропоновано у концептуальному проекті Т. Жилінської (рис. 4).

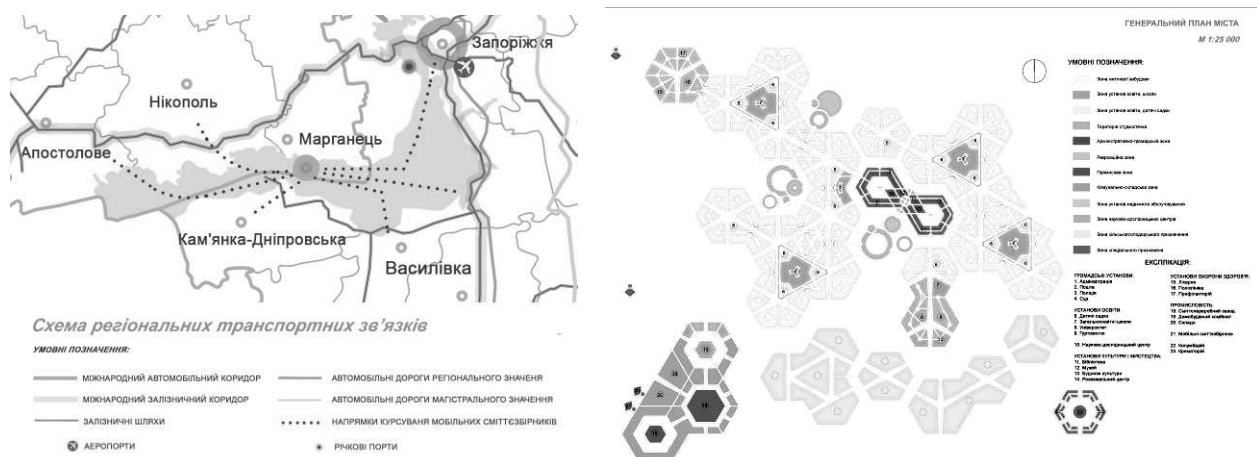

Рис. 4. Проект міста «санітара» в Каховському водосховищі. Виконала ст. Жилінська Т., кер.: проф. Шебек Н. М., доц. Зінов'єва О. С., доц. Щурова В. А.

Морські затоки відрізняються від великих водосховищ більшою глибиною та площею, а також можливістю безпосереднього виходу до моря. Саме ці обставини спонукали Р. Сидорука вибрати Дніпровську затоку для розташування наукового міста майбутнього, головною функцією якого стане дослідження впливу людського фактору на різні типи екосистем (рис. 5).

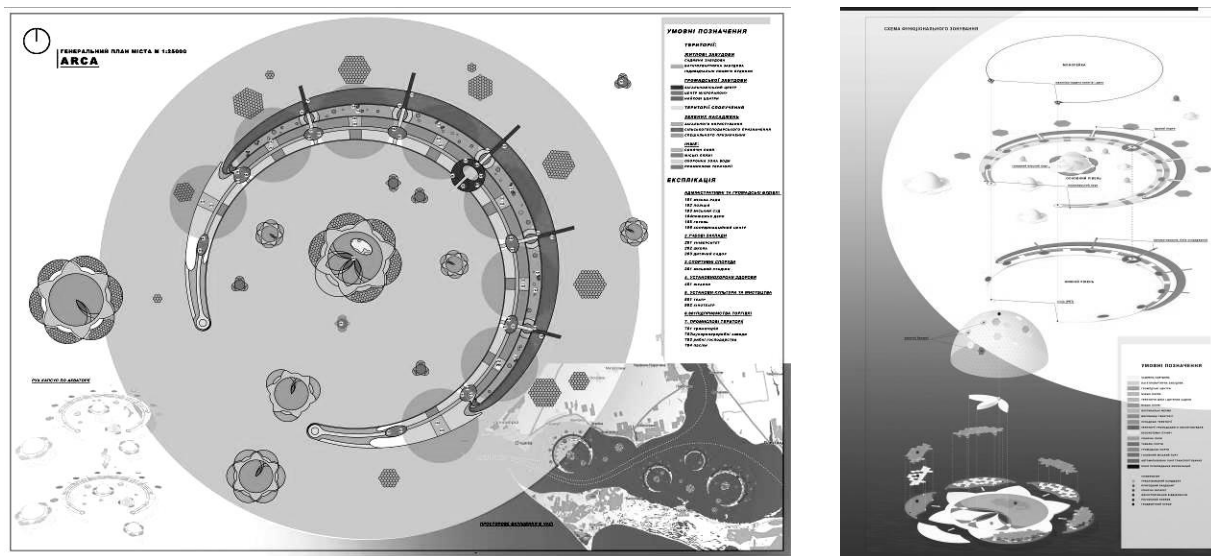

Рис. 5. Проект наукового міста в Дніпровській затоці. Виконав ст. Сидорук Р., кер.: проф. Шебек Н. М., доц. Зінов'єва О. С., доц. Щурова В. А.

Понтонні поселення та їх складові елементи згідно з чинним законодавством не відносяться до традиційного переліку будівель і споруд. Всі ці об'єкти належать до категорії «плавучих засобів». Тому вони повинні повністю відповідати усім вимогам, які висуваються до рухомого складу водного транспорту, наприклад, «мають бути обладнані ємкостями для збирання лляльних та інших забруднених вод, які повинні систематично передаватися на спеціальні очисні споруди для очищення та знезараження» [1]. Разом з тим, в акваторіях пропонується сформувати повноцінне архітектурне середовище, де б людина могла проживати, працювати і відпочивати не гірше, ніж у традиційних населених місцях. Тому усі елементи аквапоселень мають враховувати вимоги до будівель і споруд відповідного призначення, а самі плавучі населені пункти мають формуватися на основі діючих містобудівних норм і правил. Теоретично обґрунтована взаємна адаптація «водних» і «земних» засад формування середовища життєдіяльності людини перетворюється на один з перспективних напрямів розвитку сучасної архітектурної науки.

Література

1. Водний кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1995, № 24, ст.189. – Редакція від 04.08.2016. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/213/95-%D0%B2%D1%80/page>
2. Новое кладбище под водой // Фотостранник. Интересные и увлекательные фотопутешествия по миру. – 10.04.2013. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <http://fotostranik.com/novoe-kladbishhe-pod-vodoy.html>
3. Плавающее общежитие для студентов построили в Дании // Телеканал Хабар 24. – Опубликовано: 27 сент. 2016 г. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=h-fMP2vbAlU>
4. Peters Adele. London Is Planning Its First Floating Village To Make Room For More People // Fast Company. – 08.11.14. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.fastcoexist.com/3034075/london-is-planning-its-first-floating-village-to-make-room-for-more-people>
5. Slessor Catherine. Floating Houses. The Netherlands by Marlies Rohmer Architects & Planners // The Architectural Review. – 27 June, 2013. – Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.architectural-review.com/today/floating-houses-the-netherlands-by-marlies-rohmer-architects-and-planners/8649745.article>

Аннотация

Рассмотрены прогрессивные подходы к проектированию плавучих поселений.

Ключевые слова: водные объекты, урбанизация акваторий, аквапоселения.

Abstract

Innovative approaches to designing of floating settlements considered.

Keywords: water objects, urbanization waters, aquasettlement.